

Izhaja :
vsako soboto in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 9

V Gorici, v soboto 31. januarja 1925. Leto VIII.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglas
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej
List izdaja konsorcij
»GORIŠKE STRAŽE«
Tisk Zadrugne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo :
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Medved s tamburico.

Priobčili smo nedavno interpelacijo fašistovskega poslanca Lunellija, v kateri zahteva od vlade, naj pošlje na Južno Tirolsko samo uradnike, ki poznajo nemški jezik. Zakaj uradniki, ki ne poznajo jezika prebivalstva, niso sposobni, da vrše svoje uradniške dolžnosti, in tudi niso dorasli nalogi, da bi predstavljali pred ljudstvom državno moč in ugled Italije.

Ta interpelacija je tako resna, da »Goriška Straža« ne more iti mimo nje, osvetliti jo mora v vsej njeni važnosti.

Uradnik, ki ne pozna jezika prebivalstva, je nesposoben vršiti svojo službo. Oh kako resnična in točna je ta sodba! Zadostuje le, da pogledaš v naše urade, do stopiš recimo na goriško podprefekturo.

Gospod Nicolotti sedi na svojem sedežu in sprejema kmete, a ne razume, kaj govore in kaj hočejo. Debelo in začudeno gleda ter si grize nohte, to je vse, kar zna in zmore. Ravnotako debelo in začudeno gledajo kmetje, ko odpre Nicolotti usta in začne govoriti. Bog ga razumi, Bog vedi, kaj hoče povedati. Kmet kima in zamahne z roko, da bi se ne zameril, a razume toliko kakor medved na tamburico.

To je res dobro uradovanje in ljudje se vračajo polni svetega navdušenja domov. Neprimerno hitreje gredo pa posli, ako stoje pred podprefektom župani. Če ne razumejo, kaj hoče povedati, se gospod Robert raztogoti in začne vpiti, da je dolžnost županov govoriti italijanski. Da bi utolažil gospoda Roberta, napne župan vse telesne in dušne sile in izvije iz prsi kako italijansko besedo: »Kapiš talijan.« Izvrstno! Gospod Robert vidi dobro voljo in se pomiri, župan pa gre poln ljubezni in patrijotske gorečnosti v domačo vas.

Ali ni to precej dobra uprava? Komentator Robert je prepričan, da je zelo dobra. Mi pa pravimo, da je taka, da pozna goriški podprefekt po dveh letih službovanja slovensko ljudstvo ravno tako, kakor da bi bil prišel v Gorico predčerašnjim popoldne ob štirih.

Za utemeljitev interpelacije fašista Lunellija smo vzeli slučaj Nicolottija, ki ga imamo vsaki dan pred nosom. V drugih uradih je podobno, nekje je boljše, drugod slabše po razumnosti uradnikov.

Kako dvigajo taki uradniki ugled države, je jasno vsem razen gospodu Robertu. On trdi vedno le eno: vsega so krivi Slovenci, ker so proti državi. Pritisnimo jih, udarimo jih in uprava bo kmalu dobra.

Resnica pa je le ena: uradniki, ki ne razumejo prebivalstva, so nesposobni vršiti svojo službo. Nikjer in nikdar ni še bila in ne bo uprava dobra, ako je uradnikom nemogoče občežati z ljudstvom. Med prebivalstvom in uradniki zija prepad in da bi ga še bolj razširili, so odpuščali iz službe slovenske uradnike. Podrli so s tem edini most, ki je še družil slovensko ljudstvo z zastopniki državne uprave.

V prejšnjih časih bi bili smatrali kot velik greh nad državo, ko bi bil poskusil kdo oropati državno upravo pomoči uradništva, ki je izšlo iz domačega prebivalstva.

Lunellijeva interpelacija nam hvala Bogu kaže, da se po večletnih bridkih skušnjah začena tudi pri nas polagoma svitati to spoznanje.

Kaj se godi po svetu?

Zadnjič smo pisali o silni volilni borbi, pi pretresa Jugoslavijo, omenili smo pri tem pa samo srbske in hrvatske pokrajine. O Sloveniji nismo govorili. To storimo danes posebej, zakaj nas Slovence zanimajo razmere v Sloveniji še prav posebno.

V Sloveniji ni nikakih nasilstev.

Najbolj mirno in disciplinirano se vrši volilni boj v Sloveniji. Strankarske strasti so sicer tudi v slovenskih krajih hudo razpaljene, toda do nasilstev in pretepev v Sloveniji ni prišlo. Vse stranke prirejšajo svobodno shode in razvijajo ljudstvu svoje politične programe, ne da bi se morali bati govorniki dejanskih napadov. To je znak politične izobrazbe in moralne zrelosti slovenskega naroda. Edina organizacija, ki ima v svojem programu pretepe in nasilja, so Orjunaši, to se pravi jugoslovanski fašisti. Ako bi imeli ti gospodje več moči, bi pokali v Sloveniji samokresi in bi lila sedaj kri po slovenski zemlji. Toda nasilna organizacija fašizma ne more pognati korenin med omikanim slovenskim ljudstvom! To je ponos in čast našega naroda.

Stranka reda in discipline.

Stranka, v kateri je organizirana ogromna večina slovenskega naroda, je Slovenska ljudska stranka. V njej se je razmahnila slovenska duša; tej stranki je dana naloga, da predstavlja v tem zgodovinskem času pred svetom slovenstvo. Slovenska ljudska stranka ni na vladni liberalizem ima v svojih rokah vse uradništvo in orožništvo ter ves državni aparat, toda kljub temu ve vsakdo, da je Ljudska stranka gospodarica Slovenije. Kako uporablja Slovenska ljudska stranka svoj vpliv in svojo moč med narodom? Zelo premišljeno in zelo trezno. Svojim pristašem je vrezala v srce načelo, da se morajo izogibati vsakega nasilja, da ne smejo nikdar in nikjer izrabiti svoje številčne premoči proti nasprotnikom. Nasprotniki naj se svobodno gibljejo po deželi in naj prirejšajo shode, kjer hočejo. Bog čuvaj, da bi se pa jih kdo dotaknil ali da bi jim kdo le grozil! Slovenska ljudska stranka je šla še dalje. Borila se je celo proti politiki nasilja. V »Slovenec« ni naznanjala vnaprej nobenega svojih shodov, da bi ne prišlo do spopadov z Orjunaši. Tako se je vršilo doslej v Sloveniji na stotine shodov Ljudske stranke v redu in miru! Ako je pa slučajno Orjuna zvedela za shod ter poslala par svojih ljudi motit zborovanje, se jim je ljudstvo postavilo sicer v bran, a jih ni nikdar zlostavljalo ali pretevalo. Zrelosti in discipliniranosti Ljudske stranke se imamo torej v veliki meri zahvaliti, da so volitve v Sloveniji mirne in brez nasilja. Ali bo volilna borba do kraja mirna, tega ne moremo še reči, ker do 8. februarja so mogoča še marsikatera presenečenja.

Politična razcepljenost.

Pri teh volitvah nastopa v Sloveniji vse preveč strank. Poleg Slovenske ljudske stranke nastopajo Samostojni kmetje, socialni demokratje, komunisti, narodni socialisti. Radičevci, republikanska stranka gospoda Prepeluha, Demokratska stranka drja Žerjava, Blok bratskega sporazuma, proti Prepeluhu se je pojavila še ena republikanska stranka in tako gre število strank brez konca naprej. V mariborsko-celjskem volivnem okrožju se je prijavilo nič manj ko 14 strank.

Taka razcepljenost in razdrapanost političnega življenja je nezdrav pojav. Ogromna večina teh stranic nimajo nobene pravice do obstanka in njih nastop je prava nezmisljenost. Slovenci bi morali imeti kot zrel narod v glavnem tri stranke, stranko razvijajočega se industrijskega in trgovskega kapitalizma, to je Demokratsko stranko drja Žerjava, eno kršč. socialno stranko, ki je Slovenska ljudska stranka ter stranko marksističnega delavstva. Vse, kar gre preko tega, je škodljivo in brezpotrebno.

Najbolj razširjeni slovenski časnik zatrt.

Ta brezprimerna razcepljenost političnega življenja je trenutno le v korist Slovenske ljudske stranke. Z njo se ne more meriti nobena druga stranka v Sloveniji ne po velikosti in ne po organizaciji. Le ko bi bile vse nasprotnne stranke ali vsaj vse liberalne stranke združene v skupni listi, bi mogle upati na kak uspeh. Ker so pa nasprotniki Ljudske stranke razcepljeni na neštete stranke in stranke, je naravno, da ne bodo dosegli vsi skupaj skoro nič. Nobena izmed nastopajočih strank ne more računati na več nego enega poslanca. Isto je bilo zadnjič, ko je v Sloveniji propadel celo dr. Žerjav, voditelj Demokratske stranke. Tudi to pot ni gotov, da prod e. Ravnotako težko je prorokovati, da bo izvoljen Albin Prepeluh, dr. Ravnihar ali pa Pucelj, voditelj Samostojnih kmetov. Ako zmaga eden, propade drugi. To je posledica prevelike razcepljenosti.

»Slovenec« pripoveduje, da se vladne stranke poslužujejo vseh mogočih pritiskov, da bi prerinile v parlament svoje poslance. Dr. Baltič, veliki župan v Ljubljani, pristaš drja Žerjava, je izdal ukaz, s katerim se prepoveduje nadaljnje tiskanje »Domoljuba«. S tem je izbila Demokratska stranka najostrejšo volivno orožje iz rok Ljudski stranki. »Domoljub« se tiska v 40.000 izvodih in je največji ter najbolj razširjeni časnik v slovenskem jeziku. Tak tednik zaleže več ko 100 shodov.

Boj med sodniki in policijo.

Slovenska ljudska stranka se je pritožila proti zatoru »Domoljuba« na deželno sodišče v Ljubljani. Neodvisni sodniki so proučili postavbo ter izdali razzodbo, da je policija ravnala protizakonito in protipostavno, ko je zatrla »Domoljuba«. Isto razzodbo je izreklo višje deželno sodišče v Ljubljani. Človek bi mislil, da je s tem zadeva rešena in da bo »Domoljub« začel zopet izhajati. Zakonov se morajo namreč držati vsi brez izjeme, tako tudi policija, ministri in veliki župani. Kaj je postavno in kaj protipostavno, o tem pa odločajo v moderni državi le sodniki. Radi tega so postavljeni in zato so tudi popolnoma neodvisni od vlade, od parlamenta in od kralja. Kar oni izrečejo, to velja za vse in proti razzodbi sodnikov ni nobenega leka. Tako je v moderni pravni državi. V starih časih ni bilo tako. Prej sta vlada in policija sama odločala o vsem in nista bila prav nič podvržena sodnikom. Taka država je bila tako zvana policijska država. Jugoslavija je pa moderna država z neodvisnimi sodniki in neodvisnimi sodniki. Zato se morajo policijski in državni uradniki držati strogo razzodb sodni in jih izvrševati. V našem slučaju bi moral »Domoljub« zopet nemoteno izhajati.

Veliki župan dr. Baltič je pa drugega mnenja. On vzdržuje svojo odredbo proti »Domoljubu« in tako si stojita sodnija in policija v odločnem nasprotju. Čigava bo obveljala, ne vemo.

Kličejo na pomoč papeža.

V boju proti Slov. ljudski stranki se je obrnila Žerjavova stranka za pomoč celo v Italijo, in sicer naravnost v Rim k poglavarju Katoliške cerkve. Liberalno časopisje Slovenije se pritožuje namreč, da se vtikuje slovenska duhovščina v politično borbo ter da zlorablja tako vzvišenost katoliške vere v strankarske namene. Čudno je opazovati, kako so gospodje postali tik pred volitvami silno goreči za čast katoliške vere, kako se borijo v svetem navdušenju za čistost Kristusovih nauk. Kakor smo čitali, je bila izročena Vatikanu res spomenica, v kateri prosijo, naj poseže vmes sv. oče in ukroti slov. duhovnike, ker bo sicer vera opešala.

Duhovnik in politika.

Naše mnenje v tej stvari je nastopno: duhovnik je dušni pastir vseh katoličanov, naj spadajo h kakršnikoli stranki. On ni postavljen za to, da skrbi samo za katoličane, ki so pristali Slovenske ljudske stranke. Brigati se mora za vse katoliške vernike enako, naj bodo demokrati, socialisti, ali samostojni kmetje, naj bodo avtonomisti ali centralisti, monarhisti ali republikanci. Duhovnik mora nadalje govoriti v cerkvi o verskih rečeh in ne o politiki. Cerkev ni nikako politično zborovališče. V cerkvi sme in mora duhovnik le tedaj omeniti politiko, ako napadajo in sramotijo politične stranke verske resnice. Tako je na primer pred par leti socialistični »Naprejek« razlagal svojim katoliškim čitateljem, da je sv. Rešnje Telo neumnost in sleparija, v katero noben pameten človek ne veruje. Kaj je bolj naravno, nego da se duhovnik dvigne proti takemu sramotnemu verskih naukov? Ali ni njegova pravica, da se brani? Kakšen duhovnik bi bil, ko bi ne svaril ljudstva pred takim početjem političnih strank? Toda tudi v tem slučaju mora duhovnik odvrčati napade z zgolj verskega stališča. Zakaj v cerkev spadajo, kakor rečeno, verske reči in ne politika.

Za enakopravnost vseh državljanov.

Kaj pa izven cerkve? Ko stopi duhovnik iz cerkve, postane državljan, enakopraven vsem drugim. On ima lahko svoje politično prepričanje kakor vsak človek v državi. Pravico ima širiti svoje ideje, se zanje boriti, nastopati na shodih in celo v parlamentu. Zakaj bi se ne smel duhovnik zanimati za politiko kakor ostali ljudje? Ali je duhovnik manj vreden kakor sodnik, profesor, odvetnik, trgovec, kmet in delavec? Lepa demokracija, katera hoče oropati cel stan političnih pravic, ki pritičejo po zakonih vsem doraslim moškim državljanom. Saj politične pravice dajejo v naših časih celo ženskam in 18 letnim fantom!

Težko je razumeti, kako more demokracija in liberalna, to se pravi svobodoljubna stranka staviti take zahteve! Saj so take zahteve v kričnem nasprotju z vsemi demokratičnimi in svobodoljubnimi načeli našega časa.

Vatikanski komisarji ali dr. Fogar se bliža.

Po našem mnenju se slovenskim duhovnikom v našem času ne more vzeti svobode političnega delovanja. Spomenica pri papežu torej ne bo ime-

la zaželjenega uspeha. »Jutro« je pisalo sicer, da je Vatikan že določil tržaškega škofa dr. Fogarja za papeškega komisarja in pripovedovalo, kako dr. Fogar pripravlja svojo prtljago za potovanje v Jugoslavijo, da pokliče na odgovor presneto duhovščino. Kranjska dežela je že videla prihajati škofa iz Trsta, da se vrže v volilne boje ter nastopi prav ostro proti Ljudski stranki. To vest je prinesla tudi »Edinost«, a razume se samo ob sebi, da je prava bajka.

V »Jutru« čitamo nadalje, da bo moral škof Jeglič v samostan, in sicer ga pripeljejo v Italijo.

Take izmišljene vesti dokazujejo, da je volilna borba v Sloveniji prikipeła na vrhunec. V časopisje mečejo laži vseh vrst, da bi zmedli nasprot-

nike. Toda taki manevri ne morejo več spremeniti končnega izida volitev.

Kakšen bo uspeh volitev.

Največje število poslancev bo dosegla Slovenska ljudska stranka, in sicer je prav gotovo, da bo imela več ko dvetretinsko večino. Temu se ni čuditi, ker je najboljša organizirana stranka Jugoslavije in razvija agitacijo, kakor je nismo še videli v Sloveniji. Stranka bo priredila do 8. februarja nič manj ko 1500 shodov. Poslanci vseh ostalih strank so negotovi. Mogoče, da prodre dr. Žerjav, mogoče dr. Ravnihar, mogoče Prepeh, mogoče Pucelj, mogoče pa vsi skupaj. Ni izključeno, da dobe Nemci zopet svojega poslanca in enega Radičevci.

Prorokovanja so težka, zato je najboljša, da počakamo izida volitev.

jelo zadne sledove svobodne narodne države. K temu poročilu pristavlja list, da so to zborovanje organizirali framasoni. Eden mora biti kriv, če ni komu kaj po godu.

Mirovna nagrada.

Za letošnje Noblovo mirovno nagrado je predlagan angleški delavski voditelj in prejšnji ministrski predsednik Macdonald. Njegovo prizadevanje za svetovni mir ni še moglo roditi sadov, ker so se mogočnjaki zbalili za svoje žepe.

Cela vas brez mož.

Na severozapadni ameriški obali so cele vasi, koder prebivajo le ribiči. Predvčerajšnjem se je vkrcalo trideset ribičev — vsi odrasli moški nekega ribiškega sela — in odveslalo na visoko morje na lov. Med tem se je dvignil na morju hud vihar in zajel celotno ribiško brodovje. Dva dni že jočejo žene in otroci na morskem obrežju za svojimi dragimi.

Zabrisati hočejo krvave sledove.

Družba »Pro Montibus« je sklenila, da se naj posadi mlada drevesca na vse gričke okrog Gorice, koder je divjala vojna. Sedaj gola in osmojena rebra Kalvarije, Sv. Gore, Sabotina itd. bodo obraščena z zelenimi gaji. Krvavih sledov pa ne bodo zabrisali v našem ljudstvu, dokler ne bodo vzbrstele sadike pravčnosti, ki so jih tisoči oni padlih hoteli vsaditi ravno na teh gričkih.

Milijonarska preživnina.

Pred leti že se je razporočil v Budimpešti milijonar in baron Beck s svojo ženo. Za svoji dve hčeri se je obvezal plačevati 1500 kron mesečne preživnine. Ko je madžarska krona padla skoraj do tal, ni milijonar nič zvišal te svote. Hčere so dobivale kot prej 1500 kron, kar je znašalo točno 50 italijanskih stotink. Milijonarjevi hčeri sta vložili tožbo proti očetu na sodišče, ki je določilo, da mora tudi oče vpoštevati poveljne valute in globlje poseči v blagajno.

Ne gre jim z glave.

Angleži bi na vsak način radi pogledali kdo čepi na vrhu najvišje gore sveta, Mt. Everesta. Ker se ni posrečilo raznim ekspedicijam splezati na vrh, se je ponudil »kralj aeroplanov« letalec Cobham, da se bo z letalom približal vrhu. Če se še to ne posreči, bodo pa menda kar železnico gori speljali.

Dobro so jo stuhtali.

Kakor povsod, tako so tudi v Nemčiji državni uradniki uboge pare. Pomagajo si na vse načine. Najbolje so pogodili sodnijski uslužbenci v Vratislavi, ko so od radovednih zijal pri senzacionalnih razpravah začeli pobirati vstopnino. Zdej si le želijo, da bi bilo dosti ropov in umorov, da bi čim več ljudi drlo k sodnim razpravam.

Boj med nemškimi socialisti in komunisti.

Nemška socialistična stranka je organizirala v Berlinu veliko zborovanje proti naskoku nacionalistov na prusko vladu. Govorili so pred 20.000 ljudmi predsednik državnega zbora socialist Loebe in najodličnejši socialistični voditelji. Po zborovanju so šli socialisti v povorki pred uredništvo njih dnevnika »Vorwärts«. Spotoma so jih pa napadle oborožene trume komunistov. Nastala je ostra bitka. Na uličnem tlaku je krvavelo 40 težko ranjenih; vse polno jih je odneslo iz boja lahke praske. Ko je prispela policija, so se napadalci že razpršili. Nemški nacionalci si pa manejo roke od veselja, ker se njih nasprotniki med seboj koljejo.

Angleški ministri bi kmalu zmrznili.

Vsi uslužbenci v ministrskih palačah, ki skrbijo za centralno kurjavo, so začela stavkati. Nekega dne so našli vsi ministri svoje sobane mrzle. Ni ostalo drugega, kot da so mlajši uradniki opasali predpasnike in začeli

metati premog v peči. Morda bi kurjači na tak način še vlado vrgli.

Hitro je našel srečo.

Neki delavec iz Florence je v novemburu lanskega leta odjadral v Ameriko iskat srečo. Te dni se je že sprehajal po florentinskih ulicah lepo oblečen in je bahavo trkal na hranilno knjižico s 23.000 lirami. Ljudem se je malce čudno zdelo to naglo obogatitje. In res se je izkazalo, da je navihanelec izvabil ves denar od neke svoje prijateljice v New-Jorku. Zdej bo uvidel, da se je treba za srečo par dni več pehati.

Slovo vrlega delavca.

29. januar t. l. je bil za našo farno zopet žalosten dan. Izgubili smo našega dušnega pastirja č. g. Leopolda Arko-ta. Moral je zapustiti naše kraje in oditi v Jugoslavijo, ker mu niso priznali državljanstva. Nestrpni rihemberški slovenski odpadniki, ki jim je pa danes že stopila usoda za vrat, so precej pripomogli, da je moral ta vrli duhovnik zapustiti svoje ovčice in se preseliti na Štajersko v novo službo. G. Arko je po svojem službovanju v Cerknem prišel v Rihemberk kot kaplan. Tu se je vrgel z vso vne- mudo tudi na prosvetno delo. Vrlo delujoče »Krščansko-socialno, izobraževalno društvo v Rihemberku« se mora za svoj procvit v prvi vrsti zahvaliti g. Arkotu. Rihemberški farani so z vso dušo vzljubili dobrega, priljudnega in vedno živahnega gospoda. Njegov vpliv je pa bil marsikomu na potu; tudi takim osebam od katerih tega ne bi pričakovali. Da je bil trn v peti raznim rihemberškim »oblastnikom« ni treba niti posebej omenjati. Vsi ti so dosegli, da je moral priljubljeni g. kaplan oditi obdan od množice svojih faranov na postajo in zapustiti Rihemberg. Prišel je k nam, novi farani so zvozili opravo v hrib in ga sprejeli med se. Dolgi so še bili križevi poti, ki jih je moral g. Arko prehoditi, da bi dosegel pravico, da sme ostati v priljubljeni mu drugi domovini med Primorci. Žal, niti poklicani činitelji mu niso šli dosti na roko. Čez 10 mesecev je moral zopet v snegu spravljati svoje borno imetje na postajo v Podbrdu in vzeti slovo tudi od nas. V sredo popoldne se je še poslovil od gospoda župnika v Podbrdu. Drugi dan dopoldne se je na postaj ločil od svojih in se odpeljal morda za vedno od primorskih Slovencev. Dolgo je delal in se trudil med nami, niso majhne njegove zasluge za krščansko prosvetno misel med nami; naj bo tudi spomin nanj tako blag, kot so bila njegova dejanja!

Kmalu ne bo več vojn?

Društvo narodov je objavilo statistiko, iz katere je razvidno, da je danes pod orožjem nič manj kot 5 milijonov ljudi! Vojne mornarice raznih držav imajo 454.191 mož, 84 velikih bojnih ladij, 167 križark, 1094 torpednih čolnov, 400 podmornikov. Vojnih letal je čez 4000. Vsa ta masa se pripravlja na bodoči svetovni pokolj. Pa še oznanjujejo, da ne bo več vojn in razdejanja!

Žrtve svetovne vojne.

Društvo narodov je objavilo statistične podatke, koliko mrtvih in ranjenih je zahtevala svetovna vojna. Sedemdeset milijonov(!) ljudi si je stalo nasproti v strelskih rovih. Nemčija je oborožila največ odstotkov svojega prebivalstva, 65%; Italija 46%, najmanj (izmed velikih držav) Amerika le 13%.

Mrtvih imajo Nemci 2 miliona, 9,8% vsega prebivalstva; ranjenih poldrug milijon. Avstrija je izgubila od devetih milijonov vojakov, čez poldrug milijon mrtvih. Rusija 1 milijon in tri četrt, Francija od 8 milijonov vojakov 1.400.000 mrtvih in poldrug milijon pohabljenih. Razmeroma torej največ odstotkov; t. j. 10,5% vsega prebivalstva je poginilo na bojnih poljanah. Italija ima 750.000 mrtvih in 800.000 ranjenih. Angleži 744.000 mrtvih in 900.000 ranjenec. Najmanj pa Amerika. Le 68.000 mrtvih in 157 tisoč ranjenih. To so le izgube v boju,

DNEVNE VESTI

Beseda našega knezonadškofa.

Naš toliko preizkušeni višji cerkveni pastir je zopet povzdignil svoj glas in poslal vernikom goriške nadškofije pastirsko pismo, kjer opominja naj se varujejo verniki izrastkov moderne poveljne dobe.

V dobi nasilstev in krivic.

Pastirski list začne:

Evropa, katero je zadnja vojna do kosti in mozga pretresla, ne more priti k miru in prejšnjemu blagostanju. Temu so vzrok brezbožnost in iz nje izvirajoče grozne pregrehe. Med temi se je posebno razpasla laž in hinavščina. Ali ni laž navadno sredstvo, katerega se poslužuje častnikarstvo zoper katoliško cerkev? Ali ne vlada hinavščina pri občevanju in pogajanju diplomatov in državnikov? Kdo veruje, da so mednarodne mirovne pogodbe in vojne zveze resne in stalne? Saj je ravno zadnja vojna dokazala, da so take zveze le na papirju, ki jih takoj ena izmed strank svojevoljno razveljavi, ako jej kaže dobiček. Celo prisege ne drže več.

Zraven laži in hinavstva se poslužujejo politične stranke tudi nasilja, meča in ognja, pobojev in celo umorov. Revez in zatiranec zastoni išče pravice in pomoči na zemlji.

Družabno življenje je razdrto; redke so družabne kreposti n. pr. resni-coljubnost, odkritosrčnost, ponižnost, poštenost, zvestoba, ubogljivost, delavnost, rednost; posebno pa manjka ona krščanska krepost, ki veže skupaj vse ljudi in jim slajša in lajša življenje, namreč ljubezen. Grozne skrivne in očitne pregrehe so se razpasle po vojni, pregrehe, ki uničujejo človeški rod in vpijejo v nebo za maščevanje.

Po tem uvodu, ki poudarja to, kar je i naš list že ponovno pisal, prehaja pastirsko pismo na poglavje o krščanskem zakonu in na sredstva krščanske vzgoje.

Starši, vaši otroci v katoliška prosvetna društva.

Krščanski starši! ne dajajte svojih otrok posvetnim društvom, ki jih nalašč odstranjujejo od cerkve in od božje službe, ki oskrunjuje nedelje in praznike, ampak izročite jih katoliškim organizacijam, ki skrbijo ne samo za njih telesni, ampak tudi duševni razvitek, za izobrazbo in krščansko življenje.

Tu se je naš knezonadškof odločno izjavil o velikanskem vplivu, ki je prisojen našim podeželskim izobraževalnim društvom. Naj bi ta glas našega cerkvenega poglavarja odprl oči tudi vsem tistim, ki tega še ne morejo uvideti!

Ob koncu govori pastirski list o raznih razvadah, ki so se razpasle tudi med našim ljudstvom, o nemoralnih plesih in našem narodnemu značaju tujem preklinjevanju.

Naj bi besede našega sivolasega nadškofa našle odprta srca in naj bi mu na ta način bili olajšani dnevi trpljenja, ko je izpostavljen napadom skritih in odkritih sovražnikov.

Goriško učiteljsko društvo zboruje v Gorici.

5. februarja t. l. ob 10. uri po sledočem dnevnem redu:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Dr. Alojzij Kraigher: »Zobozdravstvo«.
3. Okrožni sestanki.
4. Razni predlogi.

Polnoštevilno udeležbo priporoča stanovska zaveza, zaninivo predavanja priznanega strokovnjaka in

DRUŠTVENI ODBOR.

Zastali avstrijski zemljiški davek se zbršče.

Kakor znano smo do 31. decembra 1923. plačevali državi stari avstrijski zemljiški davek. Naši kmetje so zahtevali od vlade, naj vsaj ta zastali davek zbršče našim davkoplačevalcem. Vsi naporu so bili zaman. Rimska vlada ni hotela zbrisati zastalega avstrijskega zemljiškega davka. Edino, kar je po dolgem trudu dovolila, je bilo to, da je našim kmetom priznala olajšavo, da bodo plačevali ta zastali davek v večletnih obrokih.

Sedaj je pa vlada končno uvidela, da je davčno breme preveliko in, kakor čitamo, izide v kratkem kraljevi odlok nastopne vsebine:

Od 1. januarja 1925. dalje se zastali avstrijski zemljiški davek ne bo več plačeval, naši kmetje bodo torej tega davka prosti.

Za leto 1924. pa je treba plačati vse zapadle obroke, zakaj izbris bo veljal samo od leta 1925. dalje.

Kdor ni torej še plačal obrokov starega avstrijskega zemljiškega davka, ki so zapadli v letu 1924., jih bo moral plačati.

Ako bo potrebno, bo »Straža« za- devo še natančneje pojasnila.

Iz dežele kulturnih bojev.

Znano je, da divja na Čehoslovaškem najhujši boj proti Cerkvi. Zato je tem bolj zanimiv izid ljudskega glasovanja, ki so ga priredili slovaški škofje za versko šolo. Plebiscit je sijajno uspel. 775.000 oseb, t. j. 90 odstotkov prebivalstva je glasovalo za versko šolo.

Časopisi bodo; tudi čitatelji?

Tiskovni urad fašistovske stranke je ugotovil, da še vedno preveč opozicionalnega tiska »kuži« dobro italijansko ljudstvo. Ker ne morejo kar vseh teh listov kratkomalo ustaviti, so sklenili v vrhovnem vodstvu snoparjev, naj se ustanovi še nove fašistovske dnevnike, da se odvzame naročnike opozicionalnim listom. V Rimu bo začel izhajati velik fašistovski dnevnik »Lo Stato«; ravnotako tudi v drugih velikih središčih. No, tudi svoje vrste časopišni boj.

Za človeške pravice!

Fašistovski tržaški dnevnik »Popolo di Trieste« poroča, da se je vršilo v Parizu v prostorih »Lige za človeške pravice« zborovanje, kjer je nastopilo več govornikov - Italijanov; med temi tudi znani general Ricciotti Garibaldi. Govorniki so protestirali proti fašistovskim načinom, ki uniču-

kdo pa prešteje kupe mrličev, ki so umirali v zaledju vsled lakote in pomanjkanja? To je strahovita bilanca razdivjanih človeških strasti!

Sveti dan naših pravoslavnih bratov.

Pred par dnevi so pravoslavni Srbi z vso slovesnostjo praznovali praznik njih največjega svetca sv. Save. Na ta dan je pravoslavni Srbi vse sveto. Politično, umsko in ročno delo počiva; vse se spominja z resno svečanostjo največjega srbskega sina sv. Save, ki je zdrnil Srbijo 12. in 13. veka k verskemu, kulturnemu in političnemu življenju. Kar sta nam Slovencem sveta brata Ciril in Metod, to je Srbom sv. Sava. Na tisoče kresov plapolja po slovenskih gričih v slavo in spomin svetih solunskih bratov, na tisoče pobožnih misli se vkreše Srbu, ko se spomni na sv. Savo, nazvanega »Sveti«.

Bil je najmlajši sin srbskega župana Stefana Nemanje (1168—1196) in so ga klicali za Rastka. Že mlad je bil mirne in pobožne narave. Pa ni so v njem slutili preroditelja Srbije. Poslušal je od daljnih potnikov govornice o svetem življenju menihov na sveti gori Atosu. Srce ga je gnalo in vstopil je kot brat Sava med menihe. Ko je njegov oče Nemanja uredil državo, je šel po sinovih stopinjah na Atos. Tu sta ustanovila s sinom v »korist srbskemu narodu« samostan Hilandar, kjer še danes done hvalnice srbskih menihov.

Po očetovem odstopu je zavladał Srbom sin Stefan Prvovenčani. Tedaj je Sava šel med svoje ljudstvo in ustanovil samostojno, od carigradskega patriarha neodvisno nadškofijo (leta 1219). Sv. Sava je zdaj začel orati ledino. Pisal je knjige, skrbel za dobre svečenike, svetoval bratu kralju in vodil priprosti narod kot dobri pastir svoje ovčice. Največji pomen delovanja tega srbskega učitelja je pa ravno v osnovanju cerkvene samostojnosti. S tem je bila položena skalnata podlaga tudi za narodno samostalnost. Bizanc je s svojim zvičajnim državništvom odslej zgubil svoj vpliv med Srbi.

Ko je potekla doba njegove setve, je poromal sv. Sava na vzhod, v svete kraje. Žetev je pustil drugim. Ko se je vračal pod težo svojih let domov, se ustavil pri bolgarskem carju Asenu, je premoli svete božične praznike. Ni mu več bilo dodeljeno, da bi prestopil srbsko mejo. Zatisnil je oči v Trnovem, prestolici bolgarski, l. 1236. Poslovlil se je od bližnjih in daljnih z besedami: »Slava Bogu radi vsega.« Njegov duh pa blagodejno plove še danes nad vso srbsko zemljo.

Dragi čevlji.

Te dni so doživeli milanski meščani pravo senzacijo. V nekem izložbenem oknu je razstavljenih par ženskih čevljev. Na lepi, z zlatom pretkani blazinici počivajo, a zraven imajo listek s ceno 5000 lir. Ljudstvo se zbira pred oknom in različno tolmači to število. Kdor jih bo kupil, bo pa pravi osel!

Kralj alkohol...

Te dni se je odigral na Francoskem grozen slučaj, ki kaže vso grozo tiranije Alkohola. Sedemnajstleten mladenič se je vrnil pozno zvečer popolnoma pijan domov. Mati ga rahlo ponosari. Razkačeni pijanec zapre mater v sobo in zažge v sosedni sobi pohišstvo. Ognjeni zubelj je takoj ovil celo hišo, iz katere so se čuli obupni klici nesrečne matere. Komaj se je posrečilo sosedom, da so jo rešili. Mladega pijanca so zaprli!

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: Občina Srpencia podpora za l. 1924 v znesku 30 L; na Silvestrov večer nabral v veseli družbi, Roman Simoniti 50 L z geslom: Dekleta in fantje bi-

ljanski, vedno in povsod vzorni! (Pomotoma ni bilo prej objavljeno); p. n. Willy Breginc iz Aleksandrije 20 L. — Srčna hvála!

Za Alojzijeve: G. Matijevec 20 L. g. V. Strukelj 20 L. Srčna hvála!

GOSPODARSTVO.

Gospodarska zadruga za goriško okolico.

Ta velevažna gospodarska organizacija kmetovalcev iz goriške okolice je sklicala za zadnjo nedeljo dne 25. t. m. sestanek načelstva, nadzorništvu in krajevnih odborov. Sestanek se je udeležilo 28 kmetovalcev iz Vrtojbe, Sovodenj, Štandreža, Orehovalj in Mirna. Iz Šempetra ni bilo nobenega zastopnika.

Sestanka sta se udeležila dva zastopnika Zadrugne zveze v Gorici, od katerih je eden povdaril pripravljenost Zadrugne zveze, da gre zadrugi na roke. Drugi zastopnik je pojasnil zbranim kmetovalcem, kakšen namen bi morala imeti zadruga, kako bi morala delovati in s čim se bi morala pečati. Zadruga bi morala imeti predvsem namen zastopati vse gospodarske koristi okoličanskih kmetovalcev, najvažnejše opravilo bi pač moralo obstajati v izvažanju najrazličnejših pridelkov. Med te pridelke pa ne spada samo krompir, temveč tudi zelenjava, predvsem šparglji, ohrovt (vrzote), zgodnji grah, fižol in stročju in drugi vrtnarski pridelki. V bližnji bodočnosti pa se bi morala zadruga zavzeti tudi za izvoz črešenj, breskev, marelic, hrušk in jabolok. Okoliš zadruga je danes sicer omejen samo na goriško okolico, bi se pa moral pozneje raztegniti na širše dele dežele, tako, da bi zadruga lahko izvažala tudi tolminsko sadje, itd.

Ako se hoče zadruga baviti z navedenimi in še drugimi opravili, mora imeti svoj sedež v mestu, kjer je trg, kjer so kolodvori in drugi pripomočki

za uspešno delovanje. Potreben je stalen sedež s stalno nameščenim obojem.

Vsi prisotni kmetovalci so z zadovoljstvom sprejeli vse predloge in svetovali še marsikaj koristnega. Da bi okoličani zadobili še večje zanimanje za zadrugo in za sodelovanje, so predlagali pričujoči, naj se skličejo po posameznih vaseh sestanki, na katerih naj se pojasni namen in pomen zadruga, potem pa naj se skliče občni zbor zadruga, ki bo ukrenil potrebno. Sestanki so bili določeni v sledečem redu:

V nedeljo, dne 1. februaria se bo vršil sestanek v Štandrežu, ob 3. uri popoldne. Prostor g. Jožefa Lutmana.

V ponedeljek na Svečnico se bo vršil dopoldne ob 10. uri sestanek v Sovodnjah, v občinskem domu. Popoldne ob 3. uri sestanek v Mirnu, tudi v občinskem domu.

K sestankom so vabljeni vsi člani Gospodarske zadruga.

Kmetje, pomagajte si sami. Oklenite se svoje organizacije.

Zatiranje poljskih miši.

Na goriškem polju, posebno v planem delu, so se močno razmnožile poljske miši, ki povzročajo na travnikih in na vrtih veliko škodo.

Urad za kmetijski potovalni pouk v Gorici opozarja kmetovalce, da so po zakonu obvezani zatirati poljske miši. Prizadeti naj se obrnejo do urada za kmetijski potovalni pouk, via Trieste 43, kjer dobe strup za zatiranje miši in vsa potrebna navodila.

Kaj je novega na deželi?

Ajševica-Lijak.

Občeznani učitelj glasbe in tamburanja g. Nikolič se je preselil te dni v Zagreb v službo godbenika pri tamošnjem »Kinu«. Obilo sreče!

Šempas.

Dne 28. t. m. je umrla 19. letna Kristina Povšič, hči tuk. mizarskega mojstra, po dolgem bolehanju na sušici. Spoštovani rodbini naše iskreno sožalje!

Vogersko.

Naš g. župnik, č. g. Uršič je hudo bolan. Vsi želimo, da bi se mu zdravje povrnilo in prosimo gospode duhovnike-sobrate, da bi se ga spominjali v molitvah.

Trenta.

Čutim se dolžnega, da objavim v »Gor. Straži« seznam vseh plemenitih darovalcev, ki so prispevali za ubogo družino Podratarjevo v Trenti o priliki požara:

Prevzvišeni knez in nadškof 100 L, Mont 50 L, Cerkev Soča 50 L, Cerkev Trenta 50 L, Dobra srca iz Sv. Lucije darovala 170 L, g. dekan Klobučar 20 L, g. dekan Kunšič 20 L, g. kurat Kenda 20 L, g. kurat Zor 20 L, g. kaplan Kos 10 L, Frida Šček 20 L, Otroci III. razreda v Bovcu (učit. g. Gusti Trebše) 35 L, duhovnik Berbuč 20 L, g. vikar Knavs 10 L, Željko Vižintin 5 L, G. vikar Medveš 50 L, Sledeči iz Soče: Župan Bradaška 25 L, Domevšček v blagu, Kravanja v blagu, Neumann v blagu, Kravanja v blagu, Kavs v blagu, Zorč v blagu, Kašca 20 L, Zorč 5 L,

Kavs 15 L, Kravanja 10 L, Kavs 10 L, Komac 20 L, Kravanja 5 L, Flajs 25 L, Flajs 5 L, Komac v blagu in 5 L, Komac 10 L, Domevšček 5 L, Flajs 20 L, Cuder 2 L, Kašca 5 L, Hosner 5 L, Kašca 6 L, Kravanja 6 L, Flajs 10 L, Čahler v blagu in 5 L, Kavs 10 L, Bog plačaj vsem, tudi tistim, ki so osebno izročili Podratarju!

Ciril Munih, upravitelj.

Sveto pri Komnu.

Umrli je zadnji petek posestnik August Abram. Bolan je bil 3 mesece na rumenici. Bil je vzor krščanskega družinskega očeta in vedno naročnik in čitatelj naših listov. Naj mu sveti večna luč! Družini naše sožalje!

Pečine.

3 mesece zimskih dni je za nami. Stari ljudje ne pomnijo, da bi kako leto do 26. januarja ne imeli snega. No, pa ga bomo že še siti, ravno smo dobili snežno odejo.

Kljub lepi zimi pa »Škrlatica« gospodarji po naši planoti. Enkrat v eni, drugič v drugi vasi. Pri nas je vzela za enkrat slovo. Smrtnih slučajev je pa zahtevala pri nas malo. Tembolj pa pomirajo bolehnii in stari.

V preteklem letu jih je umrlo 12, rojenih je bilo pa samo 6; padamo. Po novem letu so že umrli trije. 27. januarja je umrl 66-letni kovač in gostilničar Josip Trušnovec. V malo dneh je podlegel boleznii. Starost, težko delo in beteznost so močnega moža vzele svetu. Sveti mu večna luč!

Na kulturnem polju tudi nočemo biti zadnji. Poleg tega, da imamo v društvu razne časopise na razpolago, imamo naše liste tudi po hišah močno razširjene. »Gor. Straža« prihaja v 20 izvodih, priljubljeni »Naš čolnič« v 22, »Mali list« v 8 izvodih; poleg tega pa še razni drugi časopisi.

Društveno življenje tudi ne počiva. Na svečnico, dne 2. februaria, popoldne ob 3h bomo imeli redni občni zbor. Vabimo vse člane in članice ter prijatelje društva, da se ga polnoštevilno vdeležijo. Mladina, oprimi se tega kulturnega središča, zahajaj pridno v društvo, zlasti k društvenim večerom. Drži se smernic, ki so jasno začrtane in ne bo ti žal.

Batuje.

(Srečna vas.)

Srečna vas se pač lahko imenujejo Batuje. Kljub temu, da se nahajajo v sredini vinorodne Vipavske doline, je tu vinska kriza popolnoma rešena. Saj se opaža živalno uvažanje tujega vina. A žal, da je to samo navidezno. Zareš žalostno je: da so se nekateri naši gostilničarji, tako spozabili in ne pokupijo onih par hektolitrov vina, ki nam ga je od toče še ostalo. Gledajo za par lir in se raje poslužujejo tujega vina, ki je po kakovosti za našim. Ne vedo pa ti mošče, da si s tem postavljajo stražnika na vrata svojih krčem. Batujci.

Cerkno.

Dekliška Mar. družba v Cerknem priredi v nedeljo 1. februaria zvečer in na Svečnico ob 1½ uri popoldne krasno igro »Roka božja« v dvorani gospodarskega doma. Vabimo vsa okoliška društva in M. družbe, da se v obilnem številu odzovejo vabilu in nas posetijo.

Gaberje.

Iz naše občine je le malokdaj kaj v »Straži«. Pa tudi sedaj nič veselega. Naša mladina je kar podivjana. Naše izobraževalno društvo »Danica« se sicer trudi za srčno in umsko kulturo naše mladine, a je potreba tudi pri fantih, kakor tudi pri starših več razumevanja za velikansko važnost izobraževalnih društev po deželi. Po tem se ne bodo več dogajali taki slučaji kot pred tednom dni, ko so nekateri fantalini razgrajali v poznih ponočnih urah po vasi in razmetavali vse kar jim je prišlo pod roke. Mladenci, oprimate se raje prosvetnega dela v društvu, vzemite v roke knjigo in časopis, pa bo naša vas dobila dober glas.

Idrijske novice.

Prostovoljno mestno gasilno društvo.

Dne 22. t. m. so se podali k novemu mestnemu komisarju bivši župan Treven, načelnik požarne brambe Žumer, podnačelnik Hladnik in tajnik Kogej, v zadevi gasilstva.

Pojasnili so mu težave od dneva, ko je bilo društveno delovanje ustavljeno do danes. Opisali so mu zgodovino gasilnega doma, ki je bil za silo zgrajen na prostoru današnje hiše št. 509 in vse poznejše preseljevanje iz kleti v klet.

Pogovor se je sukala dalje okrog gmotnega stanja društva, okrog društvenega kroja, ki je sedaj dovoljen tudi od vojaške oblasti, (h kateremu pa se mora nabaviti nove čepice) in končno je priromala na vrsto tudi društvena zastava, ki danes še čaka oblastvene odobritve.

Komisar Agnelelli je izrazil veselje nad zaupanjem in povdarjal, da je v Idrijo poslan uradno, da pa bi rad tu

Odlikovana pekarna
in slaščičarna
JAKOB BRATUŽ
ulica Mameli št. 6
(prej Senule).

Cenj. odjemalcem in slavnemu občinstvu naznanjam, da sem v hiši, kjer imam že dolgo let dobroznano pekarno in slaščičarno, preuredil na novo slaščičarno z najboljšim pecivom, slaščicami, likerji in delikatesnimi vini. — Priporočam se vsem novoporočencem, birmancem in društvom za obilen obisk in jamčim s solidno postrežbo. Sprejemajo se naročila. Odlikovana pekarna in slaščičarna J. BRATUŽ.

Novo preurejena
slaščičarna Bratuž
Vla Mameli št. 6
(prej Senule).

delal in imel od tega svojega dela tudi kaj pokazati, predno odide.

Glede doma je zadevo že proučil. Prejšnji mestni zastop je izdelal načrt za zgradbo gasilnega doma, katerega on popolnoma odobrava. Dalje je nahranil prejšnji občinski odbor za gasilni dom svoto L 98.000.— V letošnji proračun je dodal on še L 47.000.—, tako, da znaša skupna svota, namenjena za zgradbo doma L 145.000.—. K temu se lahko še prišteje od društva samega nabranih prostovoljnih darov L 5.000.— tako da bo svota gotovo zadoščala.

V najkrajšem času bo proračun predložen v odobritev v Videm. Tako po odobritvi bodo razpisana gradbena dela, tako da se bo najkasneje sredi meseca marca začelo s prvimi deli te prepotrebne stavbe.

Glede denarne podpore društvu je obljubil nakazati takoj znesek L 1000.— za najnujnejše potrebščine.

Upamo, da vse to niso bile samo besede, ampak da se bo novi komisar izkazal kot mož dela!

Bersaljeri v Idriji.

Istega dne proti večeru je privihral na kolesih v Idrijo močan oddelek bersaljerjev. Prišli so z godbo načelu in zavili naš hotel v en sam oblak prahu. (Pripomniti moramo, da to zimo še nismo imeli snega!)

Potem se je pa začelo: sem in tja, gor in dol, kolesarji, avtomobili, motorji. Še po noči ni bilo miru.

V soboto zvečer ob 6. uri je vabil v veliko mestno dvorano obč. komisar, kjer je nudil v čast bersaljerskim častnikom vermet. Na galeriji je igrala »Lira«. Govoril je komisar o zaslugah in svetovnem slovesu bersaljerjev. Odgovoril mu je polkovnik, se zahvalil za sprejem in gostoljubje ter izrazil željo, naj bi se tukajšnjemu dobremu prebivalstvu godilo tako dobro, da bi se počutilo v novih mejah zadovoljno in srečno!

Zboljšanje rudarskih plač v Idriji.

Pri nas se mudi že štirinajst dni komisar za idrijski rudnik kav. Ronza z dvema drugima gospodoma iz Trsta in iz Rima v svrhu revizije rednika.

Te dni se je podalo k tej gospodi zastopstvo rudarske federacije glede zboljšanja plač, za kar je bila prošnja vložena že pred dvema mesecema. Ker na to prošnjo ni prišel do danes še nikak odgovor, je zastopstvo federacije ponovno zaprosilo za ugodno rešitev, opozarjalo na veliko bedo, ki vlada danes v mestu ter izjavilo, da bodo čakali rudarji odgovora do konca tega meseca. Ako do tedaj odgovora ne bo, zastopstvo federacije ne more prevzeti nikake odgovornosti za morebitne posledice.

Brezposelnost v mestu.

V soboto se je podala deputacija brezposelnih k že zgoraj omenjeni komisiji. Prosil so, da bi se vendar enkrat začelo sprejemati sinove tukajšnjih rudarjev v delo v rudniku. Sklicevali so se nato, da se jim je delo predno so šli k vojakom, in tudi med vojaško službo, vedno obljubovalo, da pa sedaj zastopj čakajo rešitve iz svojega bednega položaja.

Res žalostno je videti cele vrste močnih in zdravih fantov, ki postopajo brezdelno okrog in čakajo dela. Pri tolikem letnem čistem dobičku bi rudnik v tej težavi res lahko pomagal.

Književnost.

F. S. Finžgar: Prerokovana

slike iz svetovne vojne. Zbranih spisov V. zvezek. Založila Nova Založba v Ljubljani.

V petem zvezku svojih spisov je Finžgar zbral eno povest in več črtic, ki jih je med svetovno vojno objavljaj v Domu in svetu, ki se pa prijetno razlikujejo od običajne medvojne in povojne literature. Epičnega duha kakršen je Finžgar in ki ga vedno mogočnost zunanega dogodka spodbode k pisateljskemu oblikovanju, je najprej prevzela sila onih pretresljivih časov, da je leto za letom (1915—1919), skoraj kakor kronist, zapisaval

dogodke in duševne dispozicije med vojno. Tako se mu je posrečilo, da je ustvaril kljub oviram avstrijske cenzure, ki mu je začeto povest konfiscirala in tako nie nadaljne dozorevanje preprečila, celotno razvojno sliko našega medvojnega življenja od mobilizacije do politične osvoboditve. Čeprav se opis teh zunanjih doživljanjev na pr. mobilizacije in jugoslovanske opojenosti po polomu odlikuje po epični nazornosti in moči, ki ji v sedanji naši prozi ni para, bi se ti spisi ne razlikovali bistveno od ostalega podobnega, ko bi ne bil Finžgar v tem zunanem okviru izdelal slike, ki po svoji splošno človeški in nadčasovni vsebini dvigajo celotno delo nad minljivo zgodovinsko interesantnost. To je slika notranjih razporov, v katerih, sredi splošne pokvarjenosti, vendarle zmaguje dobrot človekove narave in krepost, v kateri se sredi zablod in razbrzdanosti vseh strasti živo udeležujejo zdrave moči človekove duše. Jedro tega zvezka zbranih spisov tvorijo »Boji«, ki so poleg »Dekle Ančke« gotovo najboljša Finžgarjeva povest iz slovenskega vaškega življenja.

Knjiga se dobi v vseh knjigarnah in stane broširana Din 40.— vezana Din 50.—.

Valuta.

Dne 30. januarja si dobil:

za 100 franc. frankov	130.— do 130.50 Lir
za 100 belg. frankov	125.— do 127.— Lir
za 100 švic. frankov	464.— do 467.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	71.25 do 71.75 Lir
za 100 dinarjev	39.— do 39.20 Lir
za 1 šterling	115.05 do 115.25 Lir
za 1 dolar	23.95 do 24.10 Lir
za 1 zlato marko	5.68 do 5.78 Lir
za 100 avst. kron	0.0337 do 0.0347 Lir

Beneške obligacije.

Dne 28. januarja: Srednji kurs L. 80.54, v Trstu 80.15; v Milanu 81.—, v Rimu 80.50 L

Vabilo.

Kmet. in del. gospodarska zadruga na Idriji pri Bači, vpis. zadr. z omeji. jamstvom, vabi svoje cenj. člane na IV. redni občni zbor, ki se bo vršil v zadrušnih prostorih na Idriji pri Bači v nedeljo dne 15. februarja 1925. ob 1. uri popoldne.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika III. red. obč. zbora. 2. Revizijsko poročilo. 3. Poročilo nadzorstva in načelstva. 4. Odobritev rač. zaklj. za leto 1924. 5. Določitev o vporabi čist. dobička. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Sklepanje o izboljšanju razprodajalnice na Idriji in premetitve te v I. nadstropje. 8. Razprava o predlogih v smislu § 14 zad. pravil toč. h. 9. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo vršil v smislu zad. pravil § 16 pol ure kasneje, to je ob 1 in pol pop. drug občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki bo sklepal brezpogojno.

Vdeležijo naj se vsi člani, ker občni zbor je velikega združnega in gospodarskega pomena. NAČELSTVO.

Vabilo.

Redni občni zbor Gospodarskega društva v Renčah

se bode vršil v nedeljo 15. februarja ob 3h popoldne v društveni dvorani s sledečim dnevnim redom:

- 1) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2) Odobritev letnega računa za I. 1924.
- 3) Nadomestna volitev načelstva.
- 4) Volitev nadzorstva in razzodišča.
- 5) Morebitna prememba pravil.
- 6) Raznoterosti.

ODBOR.

Županstvo Avče

razpisuje službo občinskega tajnika. Prošnjo je potreba predložiti z vsem potrebnimi dokumenti najkasneje do 10. januarja t. l. Prednost imajo uslužbenci, ki imajo že nekoliko prakse v občinskem uradu in so zmožni slovenskega in italijanskega jezika ter imajo nekaj prakse pri pisalnem stroju. Plača po dogovoru, službe tri dni na teden.

Avče, dne 28. januarja 1925.

PRILETNA ŽENSKA sposobna za vsako hišno delo išče službe pri mali družini. Naslov pri upravi.

VINOGRADSKO POSESTVO, obstoječe iz 2 in pol orala vinograda, 3 oralov njiv in travnikov, 1 in pol orala hoste, enega četrt sadonosnika, lepe hiše (vila) s 4 sobami, verande, 3 kleti, stiskalnice, hleva za 3 glave živine, vse z opeko krito in v najboljšem stanu; 5 minut od cerkve in šole, pol ure od velike ceste in 1 uro od železnice oddaljeno. — Cena din. 250.000.— Več se izve v Realitetni pisarni Arzenšek & Comp. Celje, kralja Petra cesta 22 (Slovenija).

LEPO POSESTVO v sredi lepega, prometnega trga ob železnici blizu mesta Celje se radi izselitve proda. — Obstoji iz lepe enonadstropne hiše z 8 sobami, sposobne za vsako trgovino, velikega gospod. posl. itd. Zraven 2 in pol hekt. vrta, sadonosnika, njiv in travnikov, vse arondirano. — Več se izve v Realitetni pisarni Arzenšek & Comp. Celje, kralja Petra cesta 22 (Slovenija).

IZŠOLAN KMETOVALEC išče radi ženitve znanja z gospodično ali vdovo do 34 let s posestvom. Tajnost zajamčena. Pismene ponudbe upravnistvu »Straže«.

FOTOGRAFIČNI STATIF - APARAT, 13 X 18; Meyer - Doppellanastigmat; deluje tudi kot bioskop, nov; naprodaj. Anton Vilar, fotograf, Vipava.

Lloyd Sabaud.

Prihodnje voznje:

v Severno Ameriko

»Conte Verdi«, 17. febr.,

»Conte Rosso«, 5. marca.

Iz Genove v Njujork v 9 dneh.

v Južno Ameriko

»Tomaso di Savoia«, 20. marca.

»Principe di Udine«, 25. febr.,

»Principessa Maria«, 4. marca.

Iz Genove v Buones Ayres 19 dni.

v Avstralijo

»Carignano«, 23. febr.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik F. Rosich, Gorica, Via Contavalle št. 4.

Pozor na izpremenjeni naslov!

Kupujem kože

domačih in divjih živali: lisic, kun, vider, divjih mačk, dihurjev, jazbecev, divjih koz, zajcev i. t. d. Lovci in nabiralci kož, spleča se Vam vprašati predno prodaste Vaše blago.

FRANC STRES,

Kobarid (Caporetto).

Zaloga usnja in vseh čevljarskih potrebščin. Zaloga raznovrstnega obvala ročnega in tovarniškega dela. Cene — da se ni bati konkurence V zalogi imam vedno jančkove in druge kože za kožuhe.

ABADIE?

Evo vam

Abadie!

Najizvrstnejši

cigaretni papir

Kavarna Principe Umberto in slaščičarna

Iastnik D' ATRI MARIJ Corso Verdi 1. (Hiša Marzini v Gorici).

Elegantno shajališče, dvorana z biljardom. Najboljša kava esprès, napolitanske sladčice, izvrstno pecivo, najboljša čokolada, likerji prvovrstnih tvrdk. Delikatose domačih in tujih kolonij.

Fotograf JOSIP NARDIN

se je preselil iz ul. Via Carducci na Koren, nasproti Attemsove palače.

Najboljši cigaretni papir je Oleschau

Glavna zologa za Julijsko Benečijo

Katoliška knjigarna - Gorica

(Montova hiša št. 2)

Plačam najvišje cene

za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecev i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje.

Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica

Via Carducci št. 6.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica in rezerve:

Din. 50,000.000

CENTRALA

LJUBLJANA

Rezerva SHS

Din.

10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4 1/2 %. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadaj oče posle najkulantneje